

תקות מנחם

גיליון מס'
275

י"ל עש"ק פר' בא
ג' שבט

הי' תהי שנת עליון בכל –
שנת תבוא עלינו ברכה

על סיומי הרמב"ם

תדפיס מהספר "תקות מנחם" (ח"ג) שיו"ל בעז"ה על סיומי
הרמב"ם ע"פ - ב"קו" - שיחות והוראות כ"ק אד"ש מה"מ
מאת הרב יקותיאל מנחם שיחי ראפ

ע"פ ההוראה שקיבלתי מכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שלי"י, להדפיס ולפרסם הדברים הנאמרים בעז"ה בסיומי הרמב"ם,
להראות ולהוכיח הנראה לעני"ד בדרך אפשר, הקשר שבין שיעורי הרמב"ם לפרשה והתאריך שבהם נלמדו,
הנני מוציא לאור עלון זה לכבוד שבת קודש.

ואבקש מהקוראים שיעירוני בהערותיהם, ותודה מראש!

לחיות עם הזמן!

ספר משפטים ב'

מחזור ל' (גימטריא - בכ"ח) שנה כח (גימטריא - ייח"י)

יום ג' פרשת וארא כ"ב טבת הי' תהא שנת עליון בכל (שנת תבוא עלינו ברכה)

סיום הלכות שאלה ופקדון והתחלת הלכות מלוה ולווה

ושאלה אישה משכנתה

א. התחילו את הלכות שאלה ופקדון ביום א' דפרשת וארא, שהוא למחרת שבת פרשת שמות, ולומדים זאת בימים הראשונים של השבוע, שהם שייכים לשבת הקודמת - "יתר שבתא" (ומתברכים מהשבת שלפניהם), ובימים הראשונים החצי הראשון של השבוע אפשר עוד לעשות הבדלה ממוצאי שבת. ויש קשר בולט בין הלכות אלו לפרשת שמות;

הלכות שאלה - הפעם הראשונה שמוזכרת שאלה בתורה, והזמן שהיתה השאלה הכי גדולה והכי רבה, בפעם אחת, היה בפרשת שמות, שכל עם ישראל, ריבוי עצום של מליוני יהודים [כי 60 ריבוא היו רק הגברים שלמעלה מגיל עשרים, ואם נחשוב את כל הנשים והצעירים עד עשרים (שהרבה מהם כבר התחתנו וקיימו את הי"פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד¹, וכפירוש המדרשים² שהובא בפירש"י: "שהיו יולדות שישה בכרס אחד"). היו כמה וכמה מליונים]. וכולם קיימו את הציווי שנאמר בפרשת שמות: "ונתתי את חן העם הזה בעיני מצרים, והיה כי תלכון לא תלכו ריקם; ושאלה אישה משכנתה ומגרת ביתה כלי כסף וכלי זהב ושמלות"³ ריבוי הכי עצום של שאלה בפעם אחת!

יצאו ברכוש גדול!

ב. והמפרשים⁴ אומרים שהשאלו לא רק לנשים, אלא ק"ו לאנשים, וידיבר הכתוב בהווה⁵ שהן מתעסקות בכלים ובשמלות ובתכשיטים.

ואמנם הרבה מפרשים ראשונים אומרים שכאן מדובר במתנה שלמה וחלוטה שלא ע"מ להחזיר ולא בשאלה, אבל כל זאת מתקשר לענייננו, שלומדים הלכות שאלה, כי התורה הוציאה ומבטאת זאת בלשון שאלה.

ובליקוטי שיחות⁶ מביא הדעות המפרשים שכאן היתה מתנה גמורה ולא שאלה, וז"ל: "במתנה גמורה וחלוטה (לא - השאלה) כמ"ש ברשב"ם (פרשתנו שם, כב. בא יא, ב. יב, לו). בחיי בשם הר"ח, חזקוני וכלי יקר שמות שם. ובכ"מ"י. עכ"ל ההערה בליקו"ש. [וגם בדעת זקנים מבעלי התוספות ובפירוש הרא"ש, ובחזקוני מביא את ב' הפירושים].

וז"ל הרשב"ם בפרשת שמות: "ושאלה אישה משכנתה. במתנה גמורה וחלוטה. שהרי כתוב ונתתי את חן העם כמו שאל ממני ואתנה גויים נחלתך".⁷ וזהו עיקר פשוטו ותשובה למינים."

וברבינו בחיי עה"פ כותב וז"ל: "ושאלה אישה משכנתה. חס ושלוש שיתיר הקב"ה לגנוב דעת הבריות שישאלו מהם כלי כסף וכלי זהב ולא יחזירו להם, אבל לשון וישאלה הוא שתתן לה במתנה, שכן מצינו בגדעון וכו', וכן מצינו בבת שבע; שאלה אחת קטנה אני שואלת מאתך וגו'⁸, וכו', הרי מתנה שנקראת בלשון שאלה."

וב"כלי יקר" עה"פ כותב, וז"ל: "יש מפרשים שאלה זו אינה לשון הלואה, כי איך יצווה ה' לדבר שקר וליקח בערמה, אלא הוא מלשון שאל ואתנה לך⁹ האמור בשלמה המלך שהוא מתנה גמורה. וכן יחיים שאל ממך נתתה לוי (תהילים¹⁰), כך שאלה זו היא שיתנו להם מתנות. ומה שנאמר¹¹ וישאלום, היינו שהמצרים התחילו לתבוע מהם שיקבלו מהם מתנות, כל כך מצאו חן בעיניהם."

אבל בכל זאת "אין מקרא יוצא מידי פשוטו" שהלשון "ושאלה", וכן בפרשת בא הוא וישאלום, משמע כפשוטו.

ויש מפרשים (ה"אבן עזרא" וה"ספורנו") אומרים מפורש שהכוונה לשאלה ממש. וז"ל ה"אבן עזרא" עה"פ ונתתי את חן העם הזה:

⁶ ליקו"ש חכ"א פרי שמות ע' 13 הע' 27.

⁷ תהילים ג, ח.

⁸ מלכים - א, ב, כ-כא.

⁹ מ"א ג, מה.

¹⁰ תהילים כא, ה.

¹¹ בא יב, לו.

¹ שמות א, ז.

² מכילת בא יב, שמו"ר פ"א ח, ילקו"ש קס"ב.

³ שמות ג כא-כב.

⁴ רבינו בחיי בשם הר"ח. ועוד.

⁵ חזקוני וכן באבן עזרא.

"גם זה הי' דבר פלא שהמצריים היו מפייסין את ישראל שישאלו מהם, וזה טעם **וישאלום**", וזה היפך משפט אנשי העולם", ועה"פ "ושאלה משכנתה וגוי ומגרת ביתה" אומר ה"אבן עזרא", וז"ל: "ויש מתאוננים ואומרים כי אבותינו גנבים היו. ואלה הלא יראו, כי מצוה עליונה היתה, ואין טעם לשאול למה, כי השם ברא הכל, והוא נתן עושר למי שירצה, ויקחנו מידו ויתננו לאחר, ואין זה רע, כי הכל שלו הוא". עכ"ל ה"אבן עזרא".

וגם ה"ספורנו" אומר על "ונצלתם את מצרים", וז"ל: "אע"פ שתקבלו הכל מהם דרך השאלה, ותהיו חייבים להחזיר, הנה תקנו אח"כ את הכל בדין, ברדפם אחריכם להלחם בכם ולשלול את שלכם, כי אמנם כאשר מתו באותה המלחמה כי ה' נלחם, הי' בדין מידה כנגד מידה כל שלל הרודפים **לנרדפים**, כמנהג בכל מלחמה" [ויש מביאים כאן הגמ' בסנהדרין¹² ע"ד גביהא בן פסיסא שאמר לגויים שנעשה חשבון מכל העבודה שעבדו המצרים את ששים ריבוא בני ישראל במשך כל כך הרבה שנים, ו"הרכוש גדול" שלקחו היהודיים ממצרים הוא בתור תשלום על כל העבודה, ולכן בני מצרים ברחו, (והפרטים בזה ראה בליקו"ש חכ"א¹³).

היוצא מכל הנ"ל שיש בזה ב' דיעות במפרשים, אם "וישאלו" הכוונה מתנה גמורה, או ש"אין מקרא יוצא מידי פשוטו" שהכוונה היא על "שאלה" ממש, וכן משמע המילה **"וישאלום"**, וגם רש"י לא כותב שאין הכוונה שאלה כפשוטה.

[וברבינו בחיי אומר שאז לפני מתן תורה הי' ענין **"רעהו"** – "וישאלו איש מאת רעהו ואשה מאת רעותה" גם עם גויים, אבל אחרי מ"ת שהגויים לא רצו לקבל את התורה, **רעות יש רק עם ובין היהודים**; כדברי חז"ל על הנאמר בתורה **"עמיתך"** – עם שאתך בתורה ובמצוות"]

אהבת חנם – מביאה הגאולה!

ג. זו היתה הכנה ומבוא לגאולת מצרים, ורמז גם להכנות לגאולה השלימה שתבוא ע"י השאלה ועזרה אחד לשני;

כי בזה שונים **שאלה ופקדון** מההלכות הקודמות הלכות **שכירות**; כי בהלכות שכירות מדובר על הדברים שעושים א' לשני ומקבלים ע"ז שכן – דיני שומר שכר והשוכר ופועל שכיר, לעומת המדובר בהלכות שאלה ופקדון על השואל ושומר חנם – דברים שעושים בחנם, היינו שעוזרים אחד לשני בחנם בלי תשלום ומתן שכר, רק מצד הרצון לעזרה הדדית שבאה ע"י **"חן העם"** ואהבת ישראל ואהבת חסד.

והרי גאולת מצרים הגאולה הראשונה, היא שורש והכנה לכל הגאולות עד הגאולה השלימה מיד ממש, שע"י ובזכות הגברת האהבה והחסד והעזרה, תבוא הגאולה. כי הרי החורבן והגלות באו בגלל השנאת חנם, והתיקון לזה – הגאולה, תבוא בזכות האהבה והחסד והעזרה הרבה א' לשני, ששאלה ופקדון הם דוגמאות שעוזרים אחד לשני לשם חסד בלי אינטרס וצפייה לתשלום, כי ע"י החסד והאהבה והאחדות אנו כלים ראויים לגאולה ולהשראת השכינה, כי "קוב"ה לא שריא באתר פגים" (כמבואר בפרק **ל"ב** בתניא, ובאיגה"ק סי' לא מהזוהר).

וביציאת מצרים ובהכנות אליה מודגש ענין האחדות והאהבה שבין בני ישראל, כמ"ש במדרשים, שמעלת עם ישראל שלא היו בהם דילטורין, שכבר שנה ידעו את הסוד שעומדים לעזוב עם הכלים לגמרי את מצרים, ואף א' לא מסר וגילה הסוד למצריים. וכן האחדות

¹² סנהדרין צא, א.

¹³ לקו"ש חכ"א פ"ר שמות – ב' ע' 10 ואילך.

שהיתה בהקרבת קרבן פסח בחבורה בכנופיא ובשכנות כמו שיתבאר בעז"ה להלן בסיום הבא על הלכות מלוה ולוה שילמדו את רובן ויסיימו בפר' בא, בה לומדים דיני קרבן פסח.

פקוד פקדתי אתכם

ד. גם עניין ה"פיקדון" מוזכר בהדגשה כמה פעמים בפרשת שמות; בדברי ה' אל משה לומר לזקני ישראל בתחילת הדברים¹⁴: **"פקוד פקדתי אתכם ואת העשוי לכם במצרים"** ואח"כ כשאספו משה ואהרן את כל זקני בני ישראל ואמרו להם את דברי ה' נאמר: "ויאמן העם, וישמעו כי **פקד** ה' את בני ישראל וכי ראה את עניינם, ויקדו וישתחוו"¹⁵.

והמשמעות של פקידת ה' את בני ישראל וענין הפיקדון דומה שהו"ע **הזכירה**; (ונתינת הדבר למשמרת) בפיקדון היא הזכירה וההשגחה על הדבר הנפקד, וכן בפקידת בני ישראל: **"פקוד פקדתי אתכם ואת העשוי לכם במצרים"**.

וכך מוסבר בחסידות¹⁶ הפירושים ושיטות הראשונים (הרש"י והרמב"ן עה"פ בפר' וירא: "וה' פקד את שרה"¹⁷) בזה, והתיאור ביניהם, והקשר הפנימי והדרגות של **פקידה** ו**זכירה**, **פקידת שרה ופקידת עם ישראל** והקשר לפקידה בגאולה השלימה, והקשר בין הפקידה **לפיקדון** כמבואר במדרש¹⁸ [כ"ז מלוקט בספר הליקוטים – "צמח צדק" ערך **פקידה** ע' פ"ד – צ"א].

ומסיים שם הכתוב במדרש רבה פ"ר וירא ופ"ר שמות: "שיעקב מסר הסוד ליוסף כו' **כל גואל** שיבוא ויאמר לבני פקוד פקדתי אתכם הוא גואל של אמת כו'.. שעדיין הי' הדבר כמוס רק ביד שרח בת אשר כו'".

"ויפקד ויזכר, כי בני חיי ומזוני במזלא תליא מילתא, שם הוא מקום הפקידה, כי **פקידה הוא מקום גבוה מאד** להיות פקד את שרה, ו**פקוד פקדתי הוא סימן לגאולה**, כי הארת **משיח** הוא מבחי' **פקד**, כי פקד הוא לשון התקשרות כמו **לפקוד את אשתו**, דהיינו להיות התקשרות מקום עליון מאד" עכ"ל הצ"צ. כן תהיה לנו, מ"ד ממ"ש נאו!

"תקות" חוט השני"¹⁹

על סיום הל' שאלה ופיקדון

סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריך.

- א. בפרשת שמות לפני יציאת מצרים, ושאלה אישה משכנתה, ריבוי עצום של שאלה בפעם אחת.
- ב. שאלה ופיקדון – חסד ועזרה חנם מביאים הגאולה.
- ג. פיקדון – מלשון פקוד פקדתי אתכם, פקידה וגאולה.

¹⁴ שמות ג, טז.

¹⁵ ה, לא.

¹⁶ אוה"ת להצ"צ, תשמ"ט ואילך. וביאורי הזוהר להצ"צ, נז-ח ואילך.

¹⁷ בראשית כא, א.

¹⁸ ב"ר וירא פנ"ג.

¹⁹ יהושע ב, ח. ועיין ברש"י שפירוש "תקות" – מלשון "קו וחבל" (שבו הורידה המרגלים של יהושע, ובו תלו משפחת רחב תקוותם), והרי זו מטרת חיבורנו "תקות מנחם" – להראות בעז"ה את הקו וחוט השני המקשר ומשוה התוכן הנלמד בשיעורי הרמב"ם עם תוכן הפרשה והתאריך בשנה, (ועיין מה שכתבנו בזה בהקדמה לספרנו "תקות מנחם" ח"א).

יום ה' פרשת בא ב' שבט ה' תהי שנת עליון בכל - שנת תבוא עלינו ברכה

סיום הלכות מלוה ולוה והתחלת הלכות טוען ונטען

גמילות חסד חנינם!

א. את הלכות מלוה ולוה התחילו בפרשת וארא ומסיימים (ולמדו את רובן) בפרשת בא, וי"ל הקשר לשתי הפרשיות;

הלכות מלוה ולוה באים בהמשך להלכות הקודמות **שאלה ופקדון**, כמו שכתבנו בסיום הקודם על ה' שאלה ופקדון, ש"שאלה ופקדון" מבטאים את העזרה ההדדית והטובות שעושים א' לשני בחינם מבלי לקבל ולצפות לתשלום שכר, אלא עשיית **חסד חנינם** (משא"כ ההלכות שלפני זה, הלכות שכירות בהן מדובר על העבודה והעזרה שעושים לזולת בתשלום שכר, שבהן מדובר על הלכות שומר שכר והשוכר ופועל שכיר). וגם הלכות מלוה ולוה מבטאות את הגמ"ח שעושים ועוזרים לאחרים בחינם ובלי קבלת תשלום ע"ז. כי הרי אם יקבל תשלום על הלואתו, הרי זה ריבית חי"ן, ואסורה באיסור חמור. ז"א שגם הלכות שאלה ופקדון וגם הלכות מלוה ולוה מבטאים את העזרה והחסד שעושים לשם העזרה והמצוה, בלי קבלת תגמול ושכר.

וזה מתאים לפרשיות אלו, בהן מדובר על הגאולה הראשונה ממצרים (בפרשת בא) וההכנות אליה (בפרשת שמות וארא ותחילת בא), שבהן מדובר על האותות והמכות שאילצו את מצרים להוציא את עם ישראל, וההכנות לגאולה צריכות להיות ע"י ריבוי גדול של האהבה וחסד; "ושאלה אישה משכנתה ומגרת ביתה כלי כסף וכלי זהב ושמלות וגו'", שע"כ מדובר כמה פעמים גם בפרשת שמות, וגם בפרשת בא; "ה' נתן את חן העם בעיני מצרים", שהיתה אהבה ורעות לישראל.

וי"כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" גאולת מצרים היא השורש והתחלה של כל הגאולות עד לגאולה האחרונה ע"י מלך המשיח. וכמו שלפני גאולת מצרים שהיו צריכים להיות מעשי חסד ליהודים כך גם בגאולה העתידית בקרוב ממש ע"י המשיח, ההקדמה לה צריכה להיות ע"י אהבה וחסד, שזהו ענין הגמילות חסדים, השאלה והלואות, שבזכותן באה הגאולה; כי החורבן בא בגלל שהיה שנאת חנינם²⁰ והגאולה באה בגלל אהבת וחסד חנינם, והאחדות שבין היהודים.

מלוה ולוה – התאחדות המשפיע (הנותן) והמקבל

ב. וענין האהבה, האחדות מתבטאת במיוחד בענין ההלואות כמו שאומר הרבי בשיחה²¹, וז"ל:

"ויש להוסיף ולקשר זאת גם עם שיעור היומי ברמב"ם – ריש הלכות מלוה ולוה:

בריש הלכות מלוה ולוה – כותב הרמב"ם: "מצות עשה להלוות לעניי ישראל, שנאמר שנאמר²² אם כסף תלוה את עמי, את העני עמך" וממשיך ש"מצוה זו גדולה מן הצדקה".

והקשר לענין דאהבת ישראל ואחדות ישראל – מובן בפשטות, שכן, א' העניינים (ועיקרי) שבהם מתבטא הענין דאהבת ישראל ואחדות ישראל, הוא – מצות הצדקה וגמילות חסדים, "מתוך שגומל חסד .. לחבירו הוא מכיר שהוא אוהבו ובא לידי אחוה ושלוש"²³.

ובפרטיות יותר:

²⁰ יומא ט, ב.

²¹ לקו"ש חכ"ו ב"יחידות" כללית לאורחים של י' שבט שיחי, ביום ד' פרשת בשלח, אור ל"ג שבט ה'תשמ"ו.

²² משפטים כב, כד.

²³ פרש"י ד"ה פדה – ברכות ה, א.

הקב"ה קבע בעולמו שיהי החילוק דעשיר ועני, מלוה ולוה, ובכללות – משפיע ומקבל, כדברי חז"ל²⁴ "חסד ואמת מן ינצרוהו"²⁵, אם יהיו כולם עשירים. . מי יוכל לעשות חסד".

ונמצא, שע"י העזר והסיוע לזולת, ע"י עצה טובה, דברי פיוס²⁶, עד למעשה בפועל, ובנדו"ד, קיום המצוה "אם כסף תלוה גוי" (מצוה אחת במנין המצוות) – מתאחדים המלוה והלוה (הנותן והמקבל), עד שנעשים מציאות אחת, שכן, אף שבתחילה נדמה שא' הוא מלוה (נותן) וא' הוא לווה (מקבל), מ"מ, נעשה קירוב ואחדות ביניהם, עד כדי כך, שהנותן מרגיש שגם הוא מקבל, והמקבל – שהוא נותן, ואדרבה – "יותר ממה שהבעה"ב עושה עם העני העני עושה עם הבעה"ב"²⁷, ועד שנעשים **מציאות אחת**.

ואחדות זו נפעלת ונשלמת ע"י שמתאחדים עם הקב"ה – כדאיתא במדרש²⁸ כפירוש "אם כסף תלוה את עמי", "אמר הקב"ה אם כסף תלוה – אתה עמי (בחיריק), מה אני כו' אף אתה כו", היינו, שע"י נעשה ענין האחדות עם הקב"ה, אשר, ברא את שניהם, המלוה והלוה, וצוה שיתאחדו זה עם זה (שכל א' מהם ישפיע לזולתו, כאמור, שגם המקבל משפיע לנותן), ע"י התקשרותם "עמי", עם הקב"ה, "השוה ומשוה קטן וגדול"²⁹, ועכו"כ – כל הסוגים דבני"י, "ראשיכם שבטיכם גוי מחוטב עציך ועד שואב מימך"³⁰, אשר, למרות החילוקים שביניהם, הרי "נצבים גוי כולכם לפני ה' אלקיכם"³¹, "לאחדים כאחד"³². עכ"ל השיחה.

היינו, שענין ההלואה מדגיש את ענין האחדות והחיבור שבין היהודים, והאהבה וההשפעה שביניהם.

ונראה לומר שענין זה מתבטא ומודגש גם בשם ההלכות; הלכות "מלוה ולוה", ולא הלכות ה**לואות** (כפי שנקראים הלכות אלו בשו"ע חושן משפט), **שמלוה ולוה** – מורה ומדגיש שיש נותן ומקבל – משפיע ומקבל.

מלוה ולוה – ליווי וחיבור

ג. **ומלוה ולוה** – מורה גם על **ההתחברות** בין המלוה והלוה, כמו שכותב הצ"צ באור התורה עה"פ "אם כסף תלוה את עמי"; שענין ההלואה היא **ההתחברות** שבין הלוה והמלוה, כמו שכתוב בפסוק בפרשת ויצא בלידת לוי שלאה אמרה: "עתה הפעם ילוה אישי אלי"³³, היינו שיתחבר אליה. ומסביר הצ"צ שההתחברות בהלואה בין המלוה והלוה היא הרבה יותר בהלואה מאשר בנתינת צדקה, ששם ההתחברות היא רק לפי שעה כשמקבל הצדקה, אבל בהלואה נוצר קשר, שיעבוד והתחייבות של הלוה למלוה. וגם ע"י ההלואה הוא עוזר לו להשתקם ולצאת ממצבו העני ודל, למצב שיוכל בעצמו להשתקם ולעמוד על רגליו ע"י הונו, כך שיזכור לתמיד את העשיר הנותן ויהיה גם נפשית מחובר עימו.

²⁴ תנחומא משפטים ט. וראה שמו"ר פל"א, ה.

²⁵ תהילים סא, ח.

²⁶ ב"ב ט, ב. וראה רמב"ם ה' מתנות עניים פ"י ה"ד-ה.

²⁷ ויק"ר פל"ד, ח. רות רבה פ"ה, ט. יל, ש בהר רס תרסה. ועוד.

²⁸ שמו"ר ספלי"א. וראה אוה"ת משפטים ע' א'קמא ואילך. שם (כרך ה') ע' ג"ז ואילך.

²⁹ פיוט "וכל מאמינים" דימים נוראים.

³⁰ נצבים כט, ט-ז.

³¹ שם ט.

³² לקו"ת צבים סד, א. ובכ"מ.

³³

בקרבת פסח – אחדות כלל ישראל!

ד. וענין אחדות ישראל (שע"י מלוה ולוה), מודגש ומתבטא בפרשת בא שמדובר בה גם על מצות הקרבת קרבן פסח שהביאו אותו כל כלל ישראל בכנופיה ובאחדות בזמן א', כמ"ש "ושחטו אותו כל קהל עדת ישראל בין הערביים".

ומפסוק זה לומדים את דין השליחות כמו שאומרים חז"ל ע"ז: "וכי כולן שוחטין? אלא מכאן ששלוחו של אדם כמותו"³⁴ וענין השליחות שיש בעם ישראל באה מצד האחדות שבין היהודים, ולכן דין השליחות הוא רק בין יהודים כמ"ש שם בגמ': "מה אתם בני ברית אף שלוחכם בני ברית", ובברית הרי קיבלנו את הערבות והאחדות.

וכן הדין בפסח שכל המשתתפים צריכים להמנות עליו, ו"הפסח אינו נאכל אלא למנוייו", ונאכל בחבורה, ו"לא תוציאו מן הבשר חוצה", ובפסח מצרים גם נצטוו "ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בוקר".

טוב שכן קרוב – דרכי שלום!

ה. ובקרבת פסח שהי' ערב הגאולה גם מודגש ענין השכנות הטובה, ודרכי שלום שהתורה מדגישה: "ואם ימעט הבית מהיות משה, ולקח הוא ושכנו הקרוב אל ביתו"³⁵ היינו להשתדל להעדיף את השכנים, כדי לחזק את יחסי השכנות.

ועד כדי כך שאפילו על פסח דורות איתא בתוספתא דפסחים³⁶: "אלו דברים שבין פסח מצרים לפסח דורות.. פסח מצרים נאמר בו 'ולקח הוא ושכנו' מה שאין כן בפסח דורות, רבי שמעון (ובנוסחאות כ"י הגירסא: ר"ש בן אלעזר) אומר, אומר אני אף בפסח דורות כן, וכל כך למה, שלא יניח אדם שכנו הקרוב אל ביתו וילך ויעשה את פסחו אצל חבירו, לקיים מה שנאמר: "טוב שכן קרוב מאח רחוק".

וב"תורה שלמה" מביא את המדרש הגדול ומכילתא דרשב"י, שגירסתם: "פסח מצרים שכנו קרוב לביתו ואין פסח דורות שכנו קרוב לביתו, ר' שמעון אומר אף פסח דורות שכנו קרוב לביתו, וכל כך לא דברה תורה אלא מפני דרכי שלום, שלא יהא אדם מניח אוהביו ושכניו קרוביו ומכיריו ומיודעיו ואחד מבני עירו, והולך ועושה פסחו אצל אחרים, לקיים מה שנאמר טוב שכן קרוב מאח רחוק".

והיינו שלפני הגאולה של מצרים היתה צריכה להיות האחדות המלאה שבין היהודים, שעל ידה ובזכותה באה הגאולה, וכן עתה בגאולה האחרונה האמיתית והשלימה ששורשה מיציאת מצרים "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" ההכנות לגאולה והכלי אליה היא האחדות והחסד שעושים עם ישראל שמביאים את הגאולה השלימה מי"ד ממ"ש, נאו!

"תקות" חוט השני"¹⁹

על סיום הלכות מלוה ולוה

סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריך.

א. הלואה – גמילות חסד חנינם, אהבת חנינם ואחדות ישראל הכנה לגאולה.

ב. מלוה ולוה – התאחדות משפיע ומקבל.

ג. מלוה ולוה – מלשון – חיבור וליווי

ד. בפרשת בא קרבן פסח – אחדות כל קהל עדת ישראל בכנופיה ובפעם אחת, "ושחטו אותו כל קהל עדת ישראל בין הערביים".

ה. בקרבן פסח "הוא ושכנו" – "טוב שכן קרוב", דרכי שלום.

חסימה וחתימה

בכ"ד טבת ה'תשכ"ג – שנת הק"ן (150) להסתלקות האדמו"ר הזקן עשה כ"ק מה"מ 3 התוועדות; בשבת אחה"צ, התוועדות פתאומית במוצש"ק (הרבי יצא בשעה 10:30 שעת ההסתלקות), וביום ראשון בערב. אז הרבי עשה סיום על השו"ע של האדמו"ר המסתיים בהלכות "שאלה שכירות וחסימה".

הרבי ביאר באריכות את ההלכה האחרונה בהלכות חסימה (ע"ד איסור חסימת השור בדישו), ואמר כל הזמן "חסימה מיט א סמ"ך" (= חסימה עם ס') און חתימה מיט א תי"ו" (=חתימה עם תי"ו).. [בהברה אשכנזית תי"ו – רפויה (ללא דגש) נשמעת כמו סמ"ך, וממילא המילה חתימה (חתימת השו"ע) נשמעת כמו חסימה.

וראה זה פלא!

השנה ביום כ' טבת – יום ההילולא של הרמב"ם, סיימו במחזור זה את הפרק האחרון של הלכות שכירות, המדברת ע"ד הלכות הפועל השכיר וחסימת השור.

מפזז ומכרכר בכל עוז!

סיפר לי ר' יוסי שי' פיאמנטה;

א. ביום "דידן-נצח!" בבוקר ה' טבת ה'תשמ"ז, כשהודיעו ע"ד הניצחון, הוא הגיע לרחבת 770 והוציא את כלי הנגינה הגיטרה ומגביר הקול וניגן עם אלפים מאנ"ש שהגיעו ורקדו ללא הפוגה במשך כל היום (במשך היום הצטרפו עוד נגנים וכלים ביניהם אחיו הרה"ת אבי שיחי) רק הפסיקו לתפילת מנחה שאחריה באותו יום ובכל שאר ימי המשנה (ההיקף) אמר אד"ש מה"מ שיחה ממקומו.

המנגנים עם כלי הנגינה עמדו על הדשא שלפני החלון של חדרו הקדוש של כ"ק אד"ש מה"מ, והוא שם את המגביר קול ע"י החלון, וכך שימחו ורקדו בהתלהבות עצומה ללא הרף כל היום.

לאחר זמן סיפר לו המזכיר המשבי"ק הרה"ת לייבל שיחי' גראנער שהרבי שם כל הזמן את ידיו על אזניו, מחמת עצמת הקול. וכשר' יוסי שאלו למה לא אמרת לי, והייתי מוריד את ה"ווליום" (=עצמת הגברת הקול), אמר לו הרב גראנער, שהרבי לא רצה שיפחיתו את עצמת השמחה והריקודים.

ב. עוד סיפר לי ר' יוסי שיחי' פיאמנטה;

פעם הוא ניגן אצל הרבי בחלוקת "כוס של ברכה" שאחרי התוועדות, ושם את הגיטרה עליו בצורה לא רגילה, והציבור אמרו לו שזה לא כבוד, והרבי הורה שימשיך הנגינה כך, ויגביר ההתלהבות.

לזכות הרך הנימול

יוסף יצחק שיחי' בן הרה"ח בן-ציון וזוגתו דבורה לאה ששון

להכנסו לבריתו של אברהם אבינו ע"ה

ביום ועש"ק פרשת וארא כ"ה טבת

הי' תהי שנת עליון בכל - שנת תבוא עלינו ברכה

יה"ר שיגדל להיות חסיד ירא שמים למדן ב"צבאות ה"י

צבא הרבי שליט"א מלך המשיח

ויזכו הוריו וזקניו לרוות ממנו ומכל שאר יו"ח שפע נחת יהודי חסידותי מתוך בריאות הצלחה והרחבה בכל העניינים בגשמיות וברוחניות ואושר ושמחה תמיד כל הימים ויזכו לראות קבלת פני משיח צדקנו מי"ד ממ"ש נאו!

נדפס ע"י זקנו הרה"ח יעקב הכהן וזוגתו יחיו קונסיפאלסקי

(דברים שנאמרו בסעודות סיומי הרמב"ם בביהכ"ס וביהמ"ד ליובאוויטש - 770 - בית משיח)

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

³⁴ קידושין מא, ב.

³⁵ בא יב, ד.

³⁶ תוספתא פסחים פ"ח, ז.

³⁷ משלי כז, י.